ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

Transformational Leadership Of School Administrators Affecting Learning Management Efficiency Of Teachers Under The Secondary Educational Service Area Office Chachoengsao

ปาริชาต วงษ์แก้ว* สรรเสริญ หุ่นแสน** กัญภร เอี่ยมพญา***
Parichart Wongkaew* Sunsuen Hunsaen** Kanporn Aiemphaya***
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์
Rajabhat Rajanagarindra University

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา 2) เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา 3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา 4) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัด การเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นการการศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จำนวน 302 คน ปีการศึกษา 2564 เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ โดยใช้วิธี Stepwise

ผลการวิจัยพบว่า

1) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าจากมากไปน้อย คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา

2) ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าจากมากไปน้อย คือ ด้านคุณลักษณะของครู ด้านความรู้ของครู และด้านทักษะของครู

3) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด (r_{xy}=.892) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

4) ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัด การเรียนรู้ของครู คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการจัด การเรียนรู้ของครู ได้ร้อยละ 81.60 เขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$Z'Y = .494Z_4 + .240Z_1 + .229Z_2 + .086Z_3$

คำสำคัญ: ผู้บริหารสถานศึกษา, ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง, ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้

Abstract

The objectives of this research were to study 1) levels of school administrators' transformational leadership; 2) levels of teachers' learning management efficiency; 3) relationship between the transformational leadership of school administrators and the learning management efficiency of teachers; and 4) the transformational leadership of school administrators affecting the learning management efficiency of teachers under the secondary educational service area office Chachoengsao. The sample consisted of 302 school administrators and teachers in the academic year 2021. The research instrument was a questionnaire. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson's product moment correlation coefficient, and stepwise multiple regression analysis.

The research results found that:

1) The level of administrators' transformational leadership was at the highest, ranking by mean scores from high to low: individualized consideration, idealized influence, inspirational motivation, and intellectual stimulation.

2) The level of teachers' learning management efficiency was high, ranking by mean scores from high to low: teacher attributes, teacher knowledge, and teacher skills.

3) School administrators' transformational leadership and teachers' learning management efficiency had a positive relationship at the highest level (rxy =.892), with statistical significance at the.05 level.

4) The school administrators' transformational leadership in terms of idealized influence, intellectual stimulation, inspirational motivation, and individualized consideration affected the teachers' learning management efficiency. They could be used to predict teachers' learning management efficiency at 81.60%. The predictive equation could be written in the form of standard score as follows: $Z'Y = .494Z_4 + .240Z_1 + .229Z_2 + .086Z_3$

Keywords: School Administrators, Transformational Leadership, Learning Management Efficiency

บทนำ

การพัฒนาประเทศในช่วงระยะเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) จะมุ่งเน้น การสร้างสมดุลระหว่างการพัฒนาความมั่นคง เศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในรูปแบบ “ประชารัฐ” ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป็นยุทธศาสตร์หนึ่งที่มีเป้าหมายการพัฒนาที่สำคัญเพื่อพัฒนาคนในทุกมิติและ

ในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ คนไทยมีความพร้อมทั้งกาย ใจ สติปัญญา มีพัฒนาการที่ดีรอบด้านและมีสุขภาวะที่ดีในทุกช่วงวัยมีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อสังคมและผู้อื่น มัธยัสถ์ อดออมโอบอ้อมอารี มีวินัย รักษาศีลธรรม และเป็นพลเมืองดีของชาติมีหลักคิดที่ถูกต้อง มีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 มีทักษะสื่อสารภาษาอังกฤษและภาษาที่สามและอนุรักษ์ภาษาท้องถิ่น มีนิสัยรักการเรียนรู้และการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สู่การเป็นคนไทยที่มีทักษะสูง เป็นนวัตกร นักคิด ผู้ประกอบการเกษตรกรยุคใหม่และอื่นๆ โดยมีสัมมาชีพตามความถนัดของตนเอง (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนา การเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2561, หน้า 2-8)

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้ ได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ที่เน้นทั้งการแก้ไขปัญหาในปัจจุบัน และการเสริมสร้างและยกระดับการพัฒนาการศึกษาและการเรียนรู้ทั้งการศึกษาในระบบ นอกระบบ และการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบ การเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้สามารถกำกับการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับตนเองได้ อย่างต่อเนื่องแม้จะออกจากระบบการศึกษาแล้ว ควบคู่กับการส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตาม พหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ รวมถึงการสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถ ต่อยอดการประกอบอาชีพได้อย่างมั่นคง (คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ, 2562, หน้า 1)

การจัดการเรียนรู้เป็นกระบวนการปฏิสัมพันธ์กันระหว่างครูผู้สอนกับนักเรียน โดยใช้ศาสตร์และศิลป์เพื่อช่วยให้บุคคลเกิดการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน และการสร้างเสริมประสบการณ์เพื่อให้ได้เรียนรู้สิ่งใหม่ที่มีความหมายต่อการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามจุดประสงค์ที่ได้กำหนดไว้ (ณิรดา เวชญาลักษณ์, 2564, หน้า 96) สอดคล้องกับสุกัญญา แช่มช้อย (2565, หน้า 87) กล่าวว่า การจัดการเรียนรู้ ว่าเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาให้ผู้เรียนบรรลุผลลัพธ์ การเรียนรู้ที่พึงประสงค์ โดยการสนับสนุนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและสร้างองค์ความรู้ใหม่โดยมีการออกแบบการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างครูและผู้เรียน และสอดคล้องกับทิศนา แขมมณี (2560, หน้า 480) กล่าวว่า การพัฒนาผู้เรียนซึ่งต้องอาศัยความรู้ความสามารถของครูในการพัฒนา การจัดการเรียนรู้ หากครูผู้สอนมีความรู้เกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา ทฤษฎี หลักการแนวคิดเกี่ยวกับการเรียนรู้ ทฤษฎีการสอน รวมทั้ง ระบบการสอน รูปแบบการสอน วิธีสอนเทคนิคและทักษะการสอน นวัตกรรมการสอน และวิจัยทางการจัดการเรียนรู้ นับเป็นศาสตร์ทางการสอนที่ช่วยให้แนวทางใน การจัดการเรียนรู้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

สถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงมาใช้รูปแบบในการบริการออนไลน์ การทำงานจากที่บ้าน (Work from home) ก็เริ่มเป็นที่รู้จักกันแพร่หลายขึ้น ในภาคส่วนการศึกษาไม่ว่าจะเป็นโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ก็ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ดังกล่าว และได้มีการเพิ่มนำระบบการเรียนรู้แบบออนไลน์มาใช้กัน อย่างจริงจัง ทั้งที่จริงแล้วระบบดังกล่าวมีมานานแล้วแต่ระบบการศึกษาของประเทศไทยยังไม่นิยมนำมาใช้กัน สิ่งเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีจะเป็นส่วนสำคัญในการก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิทัล และส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกผัน (Disruptive change) อย่างมากมายแล้ว ยังมีสถานการณ์ของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ที่มาเร่งปฏิกิริยาการพลิกผันนี้ อย่างก้าวกระโดด และเกิดผลกระทบในวงกว้างทั้งทางด้านเศรษฐกิจและสังคม ทำให้นักการศึกษาไม่ว่าจะเป็นครูและบุคลากรทาง การศึกษา โดยเฉพาะ

อย่างยิ่งผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นที่ต้องเข้าใจการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผันดังกล่าว และต้องปรับระบบและวิธีการในการจัดการศึกษาให้ เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน (สุกัญญา แช่มช้อย, 2565, หน้า 4) ซึ่งผู้นำ การเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นเหมือนกุญแจสำคัญไปสู่การปฏิรูปการศึกษาที่ยั่งยืนซึ่งนักการศึกษามีความเชื่อว่าผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีทักษะการบริหารเป็นผู้นำทางวิชาการมีความรู้ความสามารถและมีความเป็นมืออาชีพจังเป็นผู้นำที่มีประสิทธิภาพและบริหารงานให้เกิดประสิทธิผล และสามารถสร้างบรรยากาศที่ก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมและพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายร่วมกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ (มัธนา กามะ, 2563, หน้า 103 - 104) และถ้าผู้บริหารสถานศึกษามีภาวะผู้นำก็จะส่งผลให้มีอิทธิพลต่อบุคลากร ครูผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน รวมถึงผู้มีส่วนร่วมต่อส่วนได้ส่วนเสียในการจัดการศึกษา (กนกอร สมปราชญ์, 2562, หน้า 223) โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงถือเป็นสิ่งสำคัญต่อผู้บริหารสถานศึกษา เนื่องจากภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร จะทำให้เกิด การเปลี่ยนแปลงที่อาศัยความเป็นผู้นำในการตัดสินใจในการเปลี่ยนแปลงองค์การ เพื่อให้เกิด การพัฒนาอย่างรวดเร็ว รวมถึงการพัฒนาความสามารถของผู้ร่วมงานไปสู่ระดับที่สูงขึ้นและ มีศักยภาพมากขึ้น (พิมพ์พร จารุจิตร์, 2559, หน้า 75) ซึ่งภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จะช่วยกระตุ้นให้ผู้ติดตามทำมากกว่าที่พวกเขาตั้งใจเดิมและมักจะมากยิ่งขึ้นกว่าที่คิดว่าจะเป็นไปได้ เป็นการตั้งความคาดหวังที่ท้าทายมากขึ้นและโดยปกติแล้วจะได้ผลงานที่สูงขึ้น (Bass, 1998, p. 4) โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สามารถสร้างและกำหนดวิสัยทัศน์ที่ชัดเจนให้กับองค์การช่วยให้ผู้ติดตามบรรลุมาตรฐานที่สูงขึ้นทำให้ผู้ติดตามเกิดความไว้วางใจในขณะเดียวกันผู้นำการเปลี่ยนแปลงก็ตระหนักดีว่าพฤติกรรมของตนเองเกี่ยวข้องกับความต้องการของผู้ติดตาม และเป็นพลวัตภายในองค์การ (Northouse & Marie, 2016, p. 72)

ผลการติดตามและประเมินผลการบริหารและจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า มีตัวชี้วัดที่ผลการประเมินไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ได้แก่ นโยบายพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ตัวชี้วัด ร้อยละของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับการส่งเสริมสมรรถนะที่จำเป็นด้านการรู้เรื่องการอ่าน (Reading literacy) ตัวชี้วัด ร้อยละของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับการส่งเสริมสมรรถนะที่จำเป็นด้านการรู้เรื่องคณิตศาสตร์ (Mathematical Literacy) ตัวชี้วัด ร้อยละของผู้เรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นได้รับการส่งเสริมสมรรถนะที่จำเป็นด้านการรู้เรื่องวิทยาศาสตร์ (Scientific literacy) และตัวชี้วัด ร้อยละของผู้เรียนที่มีทักษะด้านดิจิทัล (Digital literacy) ในการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และนโยบายพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทาง การศึกษา ได้แก่ ร้อยละของบุคลากรในสังกัดที่พัฒนาตนเองผ่านระบบเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology) (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2563, หน้า 43-44) และผลการติดตามและประเมินผลการบริหารและจัดการของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาตามตัวชี้วัดแผนปฏิบัติราชการของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานและตามมาตรฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 พบว่า มีผลการประเมินอยู่ในระดับ พอใช้ ได้แก่ ตัวชี้วัด ร้อยละของผู้เรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 มีคะแนนผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) มากกว่าร้อยละ 50 ในแต่ละวิชาเพิ่มขึ้นจากปีการศึกษาที่ผ่านมา และตัวชี้วัด สถานศึกษามีระบบการดูแลช่วยเหลือและคุ้มครองนักเรียนและการแนะนำที่มีประสิทธิภาพ และผลการประเมินระดับคุณภาพนโยบายด้านการ

พัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6 มีผลการประเมินอยู่ในระดับ ปรับปรุง ตัวชี้วัด ได้แก่ ตัวชี้วัด สถานศึกษานำเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital technology) มาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนได้อย่างประสิทธิภาพ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6, 2564, หน้า 32-33)

ปัจจัยสำคัญที่จะช่วยพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ในสถานศึกษาได้ คือ ปัจจัย ด้านการบริหารจัดการของผู้บริหารที่มีภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง สอดคล้องกับนิตติมาพร แซ่เฮง (2560, หน้า 84) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับทางบวกในระดับสูง และสอดคล้องกับ จิราพร อินทุสมิต, พจนีย์ มั่งคั่ง และกัญภร เอี่ยมพญา (2565, หน้า 31) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน โดยภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทั้ง 5 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการสอนของครูได้ เรียงลำดับค่าอำนาจพยากรณ์จากมากไปหาน้อย คือ ด้านการเป็นแบบอย่างเชิงอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา และด้านการคำนึงถึงปัจเจกบุคคล

จากความสำคัญและปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา เพื่อทราบระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ระดับประสิทธิภาพใน การจัดการเรียนรู้ของครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา และเพื่อใช้ผลการวิจัยเป็นแนวทางในการพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา อีกทั้งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำหรับผู้บริหารสถานศึกษาเพื่อนำมาสนับสนุนการการจัดการเรียนรู้ของครูให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา
4. เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2564 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 61 คน และครู จำนวน 1,370 คน รวมประชากร จำนวน 1,431 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา, 2564, หน้า 7)

2. กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ปีการศึกษา 2564 จำนวน 29 โรงเรียน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970, p. 608) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 302 คน จากนั้นใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ประกอบด้วย ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล และ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ตามแบบของ ชูศรี วงศ์รัตนะ (2562, หน้า 19)

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา แบ่งออกเป็น 3 ด้าน ประกอบด้วย ด้านความรู้ของครูด้านทักษะของครู และด้านคุณลักษณะของครู ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตรส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ ของ ชูศรี วงศ์รัตนะ (2562, หน้า 19)

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร ตำรา แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู

2. กำหนดกรอบแนวคิดในการสร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ นิยามศัพท์ และขอบเขตการวิจัย

3. สร้างแบบสอบถามฉบับร่างเป็นการสร้างแบบสอบถามชนิดมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scales) 5 ระดับ ของ ชูศรี วงศ์รัตนะ (2562, หน้า 19)

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างที่สร้างขึ้นเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบให้แนะนำ และนำมาปรับปรุงแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบ ความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content validity) และความถูกต้องของการใช้ภาษาโดยใช้ดัชนี ความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ของการวิจัย (Index of item objective congruence หรือ IOC) เลือกข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.50 ขึ้นไป ผลการพิจารณาได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง .80-1.00 แล้วปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่ กลุ่มตัวอย่าง ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 30 คน ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา 5 คน ครูผู้สอน 25 คน จากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราแล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ของครอนบัค (Cronbach, 1990, pp. 202-204) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .96 และนำแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. บันทึกเสนอให้บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ออกหนังสือขอ ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยกำหนดไว้

2. ทำหนังสือเสนอต่อผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา เพื่อให้ความเห็นชอบในการขอเก็บข้อมูล แล้วนำหนังสือที่ผ่านการพิจารณาแล้วเสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราที่ได้ถูกกำหนดเป็นกลุ่มตัวอย่างขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามออนไลน์โดยสแกนคิวอาร์โค้ดทำแบบสอบถามออนไลน์

3. เมื่อได้รับผลการทำแบบสอบถามออนไลน์แล้วผู้วิจัยจึงตรวจสอบจำนวนของการตอบแบบสอบถามออนไลน์ ในกรณีที่ได้ข้อมูลไม่ครบ ผู้วิจัยดำเนินการประสานกับกลุ่มตัวอย่างเพื่อขอ ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามออนไลน์ด้วยตัวเอง

4. นำแบบสอบถามที่รวบรวมมาได้ ทำการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์

5. นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ตามวิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีทางสถิติโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปเพื่อการวิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการคำนวณหา ค่าร้อยละ ค่าความถี่

2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร โดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย $(\bar{X})$ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูโดยวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ค่าความถี่ ร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราใช้การหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson’s product moment correlation coefficient)

5. วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน (Stepwise multiple regression analysis) ด้วยวิธีนำตัวแปรทั้งหมดเข้าสมการ (Enter method) เพื่อศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ผลการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลจากการตอบแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่าง ได้ผลการวิเคราะห์ดังนี้

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม มีผู้ตอบแบบสอบส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 215 คน คิดเป็นร้อยละ 71.19 มีอายุ 51 ปีขึ้นไป จำนวน 66 คน คิดเป็นร้อยละ 21.85 มีระดับการศึกษา ระดับปริญญาตรี จำนวน 178 คน คิดเป็นร้อยละ 58.94 มีประสบการณ์ในการทำงาน ไม่เกิน 5 ปี จำนวน 83 คน คิดเป็นร้อยละ 27.48 และมีตำแหน่งเป็นครู จำนวน 290 คน คิดเป็นร้อยละ 96.00

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการปฏิบัติตามภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา	n = 302			
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านการกระตุ้นทางปัญญา	4.45	.36	มาก	4
2. ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ	4.59	.45	มากที่สุด	3
3. ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล	4.65	.43	มากที่สุด	1
4. ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์	4.63	.34	มากที่สุด	2
เฉลี่ยรวม	4.58	.33	มากที่สุด	

ตารางที่ 1 พบว่า ระดับการปฏิบัติตามภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ใน ระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.58, *S.D.* = .33) เรียงลำดับค่าจากมากไปน้อย คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ($\overline{X}$ = 4.65, *S.D.* = .43) ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ($\overline{X}$ = 4.63, *S.D.* = .34) ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ ($\overline{X}$ = 4.59, *S.D.* = .45) และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ($\overline{X}$ = 4.45, *S.D.* = .36) ตามลำดับ

ตาราง 2 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู	n = 302			
	$\overline{X}$	*S.D.*	ระดับ	อันดับที่
1. ด้านความรู้ของครู	4.63	.43	มากที่สุด	2
2. ด้านทักษะของครู	4.58	.50	มากที่สุด	3
3. ด้านคุณลักษณะของครู	4.65	.39	มากที่สุด	1
เฉลี่ยรวม	4.62	.41	มากที่สุด	

ตารางที่ 2 พบว่า ระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ทั้ง 3 ด้าน มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\overline{X}$ = 4.62, *S.D.* = .41) เรียงลำดับค่าจากมากไปน้อย คือ ด้านคุณลักษณะของครู ($\overline{X}$ = 4.65, *S.D.* = .39) ด้านความรู้ของครู ($\overline{X}$ = 4.63, S.D. = .43) และด้านทักษะของครู ($\overline{X}$ = 4.58, *S.D.* = .50) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ตัวแปรพยากรณ์	X_1	X_2	X_3	X_4	X	*Y*
X_1	1.000					
X_2	.595*	1.000				
X_3	.495*	.450*	1.000			
X_4	.632*	.591*	.798*	1.000		
X	.803*	.808*	.824*	.897*	1.000	
Y	.731*	.703*	.702*	.850*	.892*	1.000

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการจัด การเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด (r_{xy} = .892) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต้นทุกตัวที่ศึกษา (Multicollinearity) โดยตรวจสอบค่าพิกัดความเผื่อ (Tolerance) ต้องมีค่าไม่ใกล้ศูนย์ (> .05) และค่าปัจจัยการขยายตัวของความแปรปรวน (Variance inflation factor) ต้องมีค่าน้อยกว่า 10 ซึ่งเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นของการวิเคราะห์การถดถอย (Regression analysis) จากนั้นวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของตัวแปรที่ศึกษา ดังแสดงในตาราง 4

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของตัวแปรภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

Source of Variation	*SS*	*df*	*MS*	*F*	*sig*
Regression	40.909	4	*10.227*	*330.249 **	*.000*
Residual	9.198	297	*.031*		
Total	50.107	301			

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 4 การวิเคราะห์ค่าความแปรปรวนของตัวแปรปัจจัยที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพ การจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า ค่าความแปรปรวนของปัจจัยที่ศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากการตรวจสอบความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรอิสระที่ศึกษา พบว่า ไม่มีภาวะ ความสัมพันธ์กันเองของตัวแปรอิสระที่มีต่อตัวแปรตาม (Multicollinearity) แสดงให้เห็นว่าตัวแปรอิสระที่ศึกษาทุกตัวมีความเป็นอิสระจากกันผู้วิจัยจึงดำเนินการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณเป็นลำดับต่อไปดังแสดงในตารางที่ 5

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

ตัวแปรพยากรณ์	*b*	$S.E._b$	*β*	*t*	*sig*
ค่าคงที่ (*Constant*)	-.648	.147		-4.414	.000
ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_4)	.585	.057	.494	10.265*	.000
ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_1)	.275	.039	.240	7.009*	.000
ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2)	.207	.030	.229	6.974*	.000
ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_3)	.083	.040	.086	2.088*	.038
ค่าคงที่ (*a*) = -.648					
R = .904, R^2 = .816, $S.E._{est}$ = .17598, F = 330.249, P = .000					

* นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตารางที่ 5 การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ศึกษาทั้ง 4 ด้าน ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เรียงตามลำดับค่าอำนาจพยากรณ์จากมากไปน้อย ได้แก่ การมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ (X_4) ด้านการกระตุ้นทางปัญญา (X_1)ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ (X_2) และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล (X_3) มีค่าประสิทธิภาพในการพยากรณ์ (R^2) เท่ากับ .816 แสดงว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงที่ศึกษาทั้ง 4 ด้าน สามารถร่วมกันทำนายประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ได้ร้อยละ 81.60 สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ ได้ดังนี้

$$Y' = a + bX_4 + bX_1 + bX_2 + bX_3$$

$$Y' = -.648 + .584X_4 + .275X_1 + 207X_2 + 083X_3$$

สามารถเขียนเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

$$Z'Y = .494Z_4 + .240Z_1 + .229Z_2 + .086Z_3$$

สรุปผลการวิจัย

ผลการศึกษาวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาต่อประสิทธิภาพ การสอนของครูสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ผู้วิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ผลการศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ที่ศึกษาทั้ง 4 ด้าน มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปน้อย คือ ด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และด้านการกระตุ้นทางปัญญา ตามลำดับ

2. ผลการศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า ระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไป

น้อย คือ ด้านคุณลักษณะของครู รองลงมา คือ ด้านความรู้ของครู ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยในลำดับสุดท้าย คือ ด้านทักษะของครู

3. ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy}=.892) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

4. ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ทั้ง 4 ด้าน คือ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการมีอิทธิพล อย่างมีอุดมการณ์ ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการกระตุ้นทางปัญญา ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงด้านการสร้างแรงบันดาลใจ และภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงด้านการคำนึงถึง ความเป็นปัจเจกบุคคล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 สามารถทำนายประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ได้ร้อยละ 81.60 จึงเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาเรื่องภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรามีประเด็นน่าสนใจ ซึ่งนำมาอภิปราย ดังนี้

1. การศึกษาระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จากการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า ระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา มีพฤติกรรมที่แสดงออกในการปฏิบัติงาน โดยผู้บริหารใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทำให้ครูเกิดความศรัทธา เชื่อมั่น มีทัศนคติที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในทางบวก พร้อมที่จะอุทิศตนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ทำให้ การปฏิบัติงานของสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุด สอดคล้องกับ ล้านนา มาปลูก (2562, หน้า 54-57) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุดถิ่นไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 36 พบว่า ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุดถิ่นไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36 มีระดับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา จากการศึกษาระดับการปฏิบัติเกี่ยวกับการศึกษาระดับประสิทธิภาพการจัด การเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเนื่องมากจาก ครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา มี

ความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานในการวางแผนการจัด การเรียนรู้การดำเนินการจัดการเรียนรู้ที่มีความหลากหลายการเอื้ออำนวยการส่งเสริมให้ผู้เรียนเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม เกิดการเรียนรู้ เกิดทักษะ และมีพัฒนาการทางร่างกาย อารมณ์ สังคมและสติปัญญาที่สมวัยหรือตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ รณชัย กิ่งแก้ว (2560, หน้า 87) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารโรงเรียนกับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 พบว่า ประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ผลการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาและประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับมากที่สุด โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (r_{xy} = .892) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทราเห็นความสำคัญของภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง จึงใช้ความรู้ความสามารถและประสบการณ์ทำให้ครูเกิดความศรัทธา เชื่อมั่น มีทัศนคติที่ยอมรับการเปลี่ยนแปลงในทางบวก พัฒนาตนเองให้มีความรู้ ทักษะ และคุณลักษณะที่เกี่ยวข้องต่อการปฏิบัติงานในการวางแผนการจัดการเรียนรู้ และดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามเป้าหมายที่วางไว้ สอดคล้องกับนิตติมาพร แซ่เฮง (2560, หน้า 84) ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี โดยภาพรวมมีความสัมพันธ์กับทางบวกในระดับสูง

4. ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัด การเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา พบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการมีอิทธิพลอย่างมีอุดมการณ์ ด้านการกระตุ้นทางปัญญา ด้านการสร้าง แรงบันดาลใจ และด้านการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล ส่งผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ตามลำดับ สามารถทำนายประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ได้ร้อยละ 81.60 เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ได้กำหนดแนวทางในการปฏิบัติงานที่ชัดเจน ควบคุมอารมณ์ได้ดีในสถานการณ์วิกฤต ปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของสถานศึกษา มีความรู้ความสามารถในการทำงาน ตัดสินใจอย่างรอบคอบและคำนึงถึงประโยชน์ของส่วนรวม เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับครูในการปฏิบัติหน้าที่ รวมถึงมีความเสียสละเพื่อพัฒนาสถานศึกษาจนเป็นที่น่าเคารพและน่าเชื่อถือของครู สอดคล้องกับจิราพร อินทุสมิต, พจนีย์ มั่งคั่ง และกัญภร เอี่ยมพญา

(2565, หน้า 31) ได้ศึกษาเรื่อง ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน พบว่า ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากการศึกษาครั้งนี้ มีข้อเสนอแนะให้ผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา นำผลการวิจัยไปใช้ ดังนี้

1. จากการศึกษาพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านการกระตุ้นทางปัญญา อยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้น สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ควรมีนโยบายส่งเสริมพัฒนาศักยภาพผู้บริหารสถานศึกษา เกี่ยวกับภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลง ด้านการกระตุ้นทางปัญญา เพื่อให้ผู้บริหารสถานศึกษาปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างดียิ่งขึ้นและเกิดประโยชน์ต่อสถานศึกษาต่อไป

2. จากการศึกษา พบว่า ประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา ด้านทักษะของครู มีค่าเฉลี่ยอยู่ในอันดับสุดท้าย ดังนั้น ผู้บริหารควรมีนโยบายส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครูด้านทักษะของครู เช่น การจัดการเรียนรู้ด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลายโดยเน้นนักเรียนเป็นสำคัญ การใช้สื่อ เทคโนโลยีในการจัดการเรียนรู้อย่างเหมาะสม การสนับสนุนให้นักเรียนได้คิดและลงมือปฏิบัติสถานการณ์จริง การสร้างบรรยากาศที่ส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียนสอดคล้องกับบริบทและความสามารถของนักเรียน การบูรณาการคุณธรรมจริยธรรมสอดแทรกในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ การจัดทำข้อมูลนักเรียน แก้ไขและพัฒนานักเรียนโดยให้คำปรึกษารายบุคคล และการใช้กระบวนการวิจัยในการแก้ปัญหาและพัฒนานักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรศึกษาปัจจัยทางการบริหารด้านอื่น ๆ ที่คาดว่าจะมีผลต่อประสิทธิภาพการจัด การเรียนรู้ของครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฉะเชิงเทรา

2. ควรมีการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีผลต่อประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้ของครู เป็นการศึกษาในระดับสหวิทยาเขตหรือศึกษาตามขนาดของโรงเรียน

3. การศึกษาภาวะผู้นำที่ส่งผลต่อคุณภาพของสถานศึกษา

เอกสารอ้างอิง

กนกอร สมปราชญ์. (2562). **ภาวะผู้นำกับคุณภาพสถานศึกษา.** ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ. (2562). **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ(12) ประเด็น การพัฒนาการเรียนรู้ (พ.ศ. 2561 – 2580).** กรุงเทพฯ: คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ.

จิราพร อินทุสมิต, พจนีย์ มั่งคั่ง และกัญภร เอี่ยมพญา. (2565). ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน. **วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.** *19*(86), 31.

ชูศรี วงศ์รัตนะ. (2562). **เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย (พิมพ์ครั้งที่ 14).** กรุงเทพฯ: อมรการพิมพ์.

ณิรดา เวชญาลักษณ์. (2560). **ภาวะผู้นำทางการบริหาร.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ทิศนา แขมมณี. (2560*).* **ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ (พิมพ์ครั้งที่ 21).** กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

นิตติมาพร แซ่เฮง. (2560). **ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับการเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดปทุมธานี.** หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา สาขาการบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.

พิมพ์พร จารุจิตร์. (2559). **ภาวะผู้นำกับการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 Leadership and Educational institution Administration in The 21st Century.** อุดรธานี: คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุดรธานี.

มัธนา กามะ. (2563). คุณลักษณะและบทบาทของผู้นำการเปลี่ยนแปลงเพื่อการบริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 The Characteristics and Roles of Transformational Leaders foe School Administration in the 21st Century. **วารสารบริหารการศึกษาบัวบัณฑิต.** *20*(1). 103-104.

รณชัย กิ่งแก้ว. (2560). **ความสัมพันธ์ระหวางภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิภาพการสอนของครูโรงเรียนในสหวิทยาเขตชลบุรี 3 สังกดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18.** หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.

ล้านนา มาปลูก. (2562). **การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา สหวิทยาเขตสุดถิ่นไทย สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 36**. หลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยพะเยา.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2563). **รายงานผลการดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณ 2562.** ฉะเชิงเทรา: กลุ่มนโยบายและแผน.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 6. (2564). **แผนปฏิบัติการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2564**. ฉะเชิงเทรา: กลุ่มนโยบายและแผน.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2561). **ยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2561 – 2580 (ฉบับประกาศราชกิจจานุเบกษา).** กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สุกัญญา แช่มช้อย. (2565). **การบริหารวิชาการที่ตอบสนองการเปลี่ยนแปลงของโลกยุคพลิกผัน.** กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

Bass, B. M. (1998). **Transformational leadership: Industrial, military, and educational impact.** New Jersey: Lawrence Erlbaum Associate.

Cronbach, L. J. (1990). **Essentials of psychological testing (5th ed.).** New York: Harper. & Row.

Krejcie, R. V. & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. **Educational and Psychological Measurement.** *30*(3), 607-610.

Northouse, G. P., & Marie, L. (2016). **Leadership case studies in education.** Los Angeles: Sage.